

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Fe pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrta leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni dnevi in prazniki, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 242.

V Ljubljani, v torek 21. oktobra 1890.

Letnik XVIII.

Deželni zbor kranjski.

(Tretja seja, dné 21. oktobra.)

Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje, potem naznani deželni glavar dr. Poklukar, da se poslanec Žitnik zaradi bolezni ne more vdeleževati zborovih sej, in razdeli došle prošnje in vloge.

Prestopivši na dnevni red izroči poročilo deželnega odbora o zgradbi dveh hiš za stanovanje paznikov prisilne delavnice finančnemu odseku.

Poslanec Višnikar potem poroča o računskem sklepu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu za leto 1889, ki se potrdi. Rednih prihodkov je bilo za šolo in gospodarstvo 14.941 gld. 53 kr.; prihodek posestev znašal je zaradi izvanredno slabe letine le 1838 gld. 56 kr. Izvanrednih dohodkov je bilo 20.365 gld., med njimi donesek deželnega zaklada v znesku 1332 gld. 86 kr. Rednih troškov za šolo je bilo 8568 gld. 31 kr., izrednih pa 5555 gld. 35 kr., za gospodarstvo pa se je potrosilo 5125 gld. 3 kr. Inventarna vrednost šole znaša po odpisu 15% 2972 gld. 3 kr., inventar gospodarstva 2978 gld. 60 kr., denarna vrednost materijala 137 gld. 3 kr. Proti imovini koncem leta 1888 pomnožilo se je premoženje za 1470 gld. 31 kr.

Sprejeta je bila razven tega tudi resolucija, katera vodstvu naroča, da naj se pri napravah drži od deželnega zbora potrjenega proračuna in da naj strogeje iztirjuje zastanke.

Ravno isti poslanec poroča o računskem sklepu bolniškega zaklada za leto 1889. Prihodkov je bilo 13.978 gld. 65 1/2 kr., za 1788 gld. 91 1/2 kr. več, kakor je bilo proračunjeno. Troški so pa znašali 62.740 gld. 57 kr., mimo proračuna za 3079 gld. 8 kr. več, ker se število bolnikov čedalje bolj množi. Iz deželnega zaklada se je moralo k pokritju troškov doplačati 49.388 gld. 42 kr., to je za 670 gld. 83 1/2 kr. več, kakor je bilo sprejeto v proračun. Vrednost imovine znaša v glavnica 52.735 gld., v lastninah pa 116.675 gld. 16 1/2 kr., ter se je mimo leta 1888 zmanjšala za 5300 gld. 79 kr., ker se je vrednost inventarja zaradi odpadka nekaterih rečij znižala in ker se je iz deželnega zaklada prejeeto posojilo postavilo med pasivne zastanke. Zbor potrdi ta računski sklep, ravno tako računski sklep porodniškega zaklada za leto 1889, ki je imel dohodkov 801 gld. 50 kr., troškov pa 5018 gld. 63 kr., mimo proračuna za 169 gld. 68 kr. manj; primanjkovalo je torej 4217 gld. 50 kr., katere je bilo doplačati iz deželnega zaklada.

Potrdi se nadalje računski sklep najdeniškega zaklada za leto 1889. Skupna potrebščina je znašala 3398 gld. 38 kr., dohodkov pa je bilo 341 gld. 35 kr., primanjkovalo je torej 3057 gld. 3 kr., ki jih je bilo dodati iz deželnega zaklada.

Potrebščina je bila mimo proračuna manjša za 810 gld. 36 kr., deloma zaradi tega, ker ni bilo toliko najdenecv iz dunajskega najdeniškega zavoda v oskrbo vsprejetih, kakor je bilo proračunjeno, deloma pa tudi zaradi tega, ker so bili oskrbni troški za domače najdenecv vsled smrti nekaterih najdenecv in tudi za one, ki se nahajajo v dunajskem najdeniškem zavodu veliko manjši od proračunjenih.

Naslednja točka dnevnega reda je bil računski sklep blazniškega zaklada za l. 1889., za katerega se je potrebovalo 58.647 gld. 11 1/2 kr., za nove stavbe pa 39177 gld. 45 kr. Lastnih prihodkov je

bilo 13.474 gld. 73 1/2 kr. ter je moral deželni zaklad pokriti primanjkljaj v znesku 45.736 gld. 57 1/2 kr., za nove stavbe pa izplačati 35.275 gld. Imovine ima ta zaklad v glavnica 1588 gld. 15 kr., v lastninah 285.500 gld. 65 kr., v inventarju pa 25.268 gld. 12 kr.

Ko je bil potrjen ta računski sklep, poroča poslanec L u c k m a n n o računskem sklepu deželne prisilne delavnice za l. 1889., ki je imela rednih in izrednih dohodkov 109.073 gld. 4 1/2 kr., vseh troškov, rednih in izrednih, pa 96.731 gld. 99 kr. Preostajalo je torej 12.451 gld. 44 1/2 kr. in sicer zaradi tega, ker so se pričetkom l. 1889. ostali aktivni zastanki večinoma vplačali, pasivni pa proti prejšnjemu letu zdatno zmanjšali. Dohodki so se mimo prejšnjega leta pomnožili za 3887 gld. 4 1/2 kr., troški pa za 5727 gld. 78 1/2 kr. Premoženja je bilo v glavnica 2050 gld., v posestvih 130.473 gld. 64 kr., v tovarniškem in rezižnem inventaru 8736 gld. 50 kr.

Deželni zbor potrdi ta računski sklep, kakor tudi proračun istega zaklada za l. 1891. Vsa potrebščina znaša 88.271 gld., zaklada pa 88.686 gld., torej se kaže presežka 415 gld.

Zatem poroča poslanec Š u k l j e o računskem sklepu deželnega zaklada za l. 1889. Ta računski sklep kaže, da je bilo gospodarjenje z deželnim zakladom ugodno v letu 1889., ker je bilo ako primerja skupno pokritje rednih prihodkov 767.560 gld. 40 kr. s skupno potrebščino rednih troškov 536.694 gld. 5 kr., presežka prihodkov v znesku 230.866 gld. 35 kr., za kolikor blizu se je v tem letu tudi čista imovina deželnega zaklada zveščala.

Veči prihodki izvirajo poglavitno iz večih priklad, in sicer deloma zato, ker se je pobirala samostojna deželna naklada na žgane opojne tekočine v lastni reziži, deloma pa zato, ker so se poleg direktnih davkov in svot davčnih zakupov primerno tudi deželne priklade izdatno zveščale. Več prihodkov je bilo tudi pri aktivnih obrestih zaradi dorastka novih obligacij, pri doneskih za upravne troške raznih ustanov, ker se je njih glavniško premoženje zdatno poveščalo, pri vračilih posojil za šolske stavbe in za vóдне zgradbe pri Mojstrani itd.

Pregled vseh prihodkov kaže, da so znašali: A. Redni: I. Doklade na davke in deželna naklada 698.560 gld. 16 kr. II. Prihodki iz deželnega posestva 38.978 gld. 21 kr. III. Prihodki iz javnih naslovov 3767 gld. 45 kr. IV. Prihodki iz deželnih zavodov — gld. V. Različni prihodki 26.254 gld. 58 kr. Skupaj ad A. 767.560 gld. 40 kr. B. Izvenredni. VI. Prihodki po kreditni operaciji 4305 gld. Skupaj ad A in B 771.865 gld. 40 kr.

Izmed dohodkov pri davkih in nakladah omenjamo, da je donasala samostojna deželna naklada na žganje 146.890 gld. 5 kr., kar je najboljšje znamenje, da je deželni zbor prav pogodil, ko je to naklado sprejel v lastno oskrbovanje.

Troški so znašali: A. Redni: I. Troški za deželni zbor 15.472 gld. 81 kr. II. Administrativni troški 48.914 gld. 9 kr. III. Troški za deželno posestvo 4460 gld. 83 1/2 kr. IV. Troški za deželno-kulturne namene 30.154 gld. 26 kr. V. Troški za javno varnost 25.565 gld. 4 kr. VI. Troški za zdravstvo 4968 gld. 54 kr. VII. Dobrodelne naprave 180.300 gld. 82 1/2 kr. VIII. Troški za pouk, omiko in dobrodelne namene 158.623 gld. 71 1/2 kr. IX. Javne stavbe 18.199 gld. 23 kr. X. Troški za

pripravo in vojaške namene 17.089 gld. 52 1/2 kr. XI. Troški za zgradbo dež. brambovske vojašnice v Ljubljani 15.202 gld. 91 kr. XII. Primanjkljaj deželnega posojilnega zaklada 12.096 gld. 37 1/2 kr. XIII. Različni troški 5645 gld. 89 1/2 kr. Skupaj 536.694 gld. 5 kr. B. Izvenredni: XIV. Troški po kreditni operaciji 16.404 gld. 70 kr. Skupaj A in B 553.098 gld. 75 kr.

Mimo proračuna se je manj izdalo: za deželno-kulturne namene 3165 gld. 48 kr., za zdravstvene 1988 gld. 46 kr., za dobrodelne naprave 35.393 gld. 71 1/2 kr., za pouk 8602 gld. 28 1/2 kr., za javne stavbe 8800 gld. 77 kr., za zidanje brambovske vojašnice v Ljubljani 34.797 gld. 9 kr., za deželno posojilo 85.761 gld. 80 kr. Ti prihranki in višji prejemki skupaj so vplivali na jako ugodni sklep l. 1889. in na pomnožitev deželnega premoženja. Imovina je namreč znašala koncem l. 1889. v vrednostnih papirjih, glavnica, zastankih in posestvih 1.540.909 gld. 62 kr., z inventarom v dvornem poslopi in c. kr. realki pa 1.555.374 gld. 93 kr. Če se odbije zaosalo izplačilo 58.989 gld. 11 kr. in vrnjeni depoziti tujih denarjev 18.377 gld. 13 1/2 kr., kaže se čiste imovine 1.478.008 gld. 68 1/2 kr., to je za 231.113 gld. 42 kr. več, kakor koncem l. 1888. To je najlepše spričevalo deželnemu zboru, da dobro gospodari z deželnim premoženjem. (Konec sledi.)

Višja dekliška šola.

Ko je deželni glavar otvoril sedanje zasedanje deželnega zbora kranjskega, omenjal je mej drugim, da bodo gospodje poslanci v tej dobi razpravljali tudi vstanovitev višje slovenske dekliške šole, ki se ima otvoriti v Ljubljani. Tudi mestni odborniki ljubljanski se bavijo s tem vprašanjem. Stvar torej, kakor se vidi, je jako važna, premisleka vredna na vse strani, zato se je o tem predmetu razgovarjal tudi odbor katol. polit. društva v svoji zadnji seji.

Vprašanje o tej zadevi se suče okrog dveh točk: a) Ali naj se vstanovi taka šola ali ne; b) ali naj se izroči tukajšnjemu uršulinskemu samostanu, ali pa se kot nova šola izroči svetnim in sicer moškimi učiteljem, kakor namerava deželni poslanec g. Gorup s svojim darom in s svojimi vstanovami. Mestni odbor se je mej tem posvetoval še o drugem predlogu, da bi se namreč za zdaj osnovala trirazredna meščanska šola. Gospe uršulinke so že v preteklem šolskem letu dobile od šolske oblasti pravico, ter so vstanovile višjo slovensko gospodinjstvo šolo, kjer se slovenska dekleta razven v vednostih poučujejo vzlasti v praktičnem znanju, katerega bodo potrebovale kot prihodnje gospodinje. Onim, kateri mislijo na novo šolo z moškimi učitelji, ta gospodinjstvo šola, kakor pravijo, ne zadoštuje, zato nameravajo osnovati višje dekliško izobraževališče, kjer bi si spopolnile učenke svoje vednosti v raznih strokah človeškega znanja, vzlasti pa da bi se v njih srcih vzbujal domač, naroden duh, slovensko prepričanje in slovenski ponos.

Odbor katol. polit. društva je po temeljiti, vsestranski razpravi sprejel predlog dr. Šušteršiča, ki se glasi: Odbor katol. polit. društva v Ljubljani je menenja, da ženski naraščaj slovenski vsprejema višjo odgojo na versko-narodni podlagi v samostanu uršulinskem v Ljubljani in izraža željo, da bi zastopniki slovenskega ljudstva v javnih zastopih na Kranjskem delovali in glasovali v tem smislu.

in so sponaprešali vsaj za tretjino več od vlani. Mošt prodajajo stari štrtinjak po 80 gldinarjev., in kakor podoba kaže, bode letošnja kapljica se hitro sprosila med kupce. Poročevalcu je rekel neki kupec, da še tako drago, kakor sedaj, ni plačeval tukajšnjega vina. Leta 1885 smo tudi imeli dobro kapljico; takrat je na čisto pretočeno vino veljalo okoli 80 gld. Taka cena bila je tudi za letnik 1876. — Če bi koga zanimalo, bodi dostavljeno še to: Sadje (namreč jabolka) je tukaj nekdo plačeval po 10 gld. za „štrtinjak“, potem po 12 gld., in lepše po 14 gld.; a včeraj mi je nekdo pravil, da sedaj tudi slabše blago velja po 20 gld. — V petek zjutraj so po naših dolinicah travniki izgledali belo-zelenkasti vsled snega; po njivah ni pobelil; po gorah okoli sv. Jošta videli smo snežno odejo še v soboto predpoldne; to jutro imeli smo slano po nižavah.

(Mrtvo truplo) je našel 17. t. m. hlapec Janez Zupanc v Mengšu pod nekim kozoleem, ki je bil napolnjen z deteljo; bilo je truplo 56letnega Miha Dornika, katerega so pogrešali že 14 dnij in ga je najbrže mrtvoud zadel pod kozoleem.

(Novoimenovani nadučitelj pri sv. Petru) poleg Maribora, g. Drnjač, ostane do vspomladi na svojem dosedanem mestu v Vitanji, to vsled pomanjkanja učiteljev v šolsko-nadzorništvenem okraji celjskem.

(Baron Morsey) se volileem predstavlja kot naslednik pokojnega dr. Pscheidena. Njegove govore so odobraval pri vseh shodih ter ni dvombe, da bode izbran za državnega poslanca. Kandidat je mišljenja katoliško-konservativnega.

(Slovenski Pravniki) donaja naslednjo vsebino: 1. O poverjanji prič v prestopnih rečeh; 2. O sedanjem pozvedovanju za odmero dohodarine I. razreda; 3. Iz sodno-zdravniške prakse (dalje); 4. Iz pravosodne prakse; 5. Iz upravne prakse; 6. Književna poročila; 7. Drobne vesti.

(Vabilo) k občnemu zboru narodne čitalnice v Celji v nedeljo dne 26. oktobra t. l. ob 8 uri zvečer v hotelu Stravs. — Na dnevnem redu je: 1. Poročilo predsednikovo, tajnikovo in blagajnikovo. 2. Volitev predsednika in novega odbora. 3. Volitev revizorjev. 4. Slučajni predlogi. K obilni vdeležbi vabi odbor.

(Glavni dobitek) dunajskih razstavnih sreček znaša 50.000 gld. Opozarjamo p. n. občinstvo, da gode zadnje izžrebanje že 30. oktobra.

Telegrami.

Dunaj, 21. oktobra. Pri tramwayu še vedno štrajk. V deželnem zboru so interpelevali Schneider in njegovi tovariši, kaj misli vlada gledé na sekvestracijo tramwaya, ker je pri sedanjem položaji nevarnost izgredov velika ter zahtevali nujnost za svoj predlog, kar pa je odklonila večina. Fuss s tovariši povpraša vlado, kaj misli gledé na podržavljenje tramwaya.

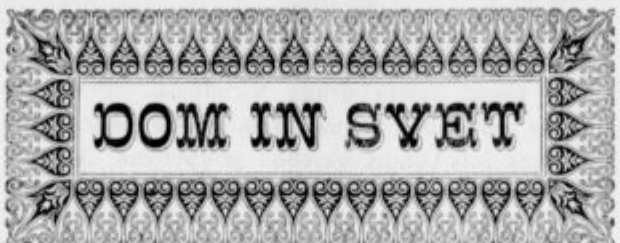
Praga, 20. oktobra. V današnji seji upravne komisije so pričeli Mladočehi daljšo razpravo kako naj se razdelijo posvetovanja v odsekih; na to so poslanci razpravljali

točko 3. predloga o deželnem kulturnem svétu, vdeležil se je debate tudi cesarski namestnik. Ker so poslanci predlagali razne izpremembe pri predlogih, prenehali so z debato, ki se bode jutri nadaljevala.

Brno, 21. oktobra. V deželnem zboru so izročili grof Serenyi in pet njegovih tovarišev predlog, da naj deželni odbor vže v prihodnjem zasedanji predloži postavni načrt, po katerem bi imela oba volilna zbora veleposestnikov številu primerno zastopstvo. Sočasno so podali resolucijo, da naj vlada ves vpliv uporabi, da se zagotovi načelo razmerne zastopa obeh volilnih zborov veleposestnikov.

Zader, 20. oktobra. Po tri mesečni suši je bila tukaj in po okolici huda nevihta s točo, ki je zbila z oljk ves sad.

Buenos-Ayres, 20. oktobra. Kakor se govori, osnovali so pristaši prejšnjega predsednika Celmana zaroto, da bi ga postavili zopet na prejšnje mesto. Bržkone pa jim bo zarota izpodletela.

ima v svoji 10. številki naslednjo vsebino: „Soror Klara — Velenjska“ (Legenda). — „Luka Vrbec“. (Zgodovinska povest iz 16. stoletja. Spisal Podgoričan.) — „Podobice“. (VI. „Vseh mrtvih dan“ Spisal — è. — VII. „Trpka usoda“. Spisal Podgoričan.) — „Tri dni pri naših bosanskih bratih“. (Potna črtica. Spisal J. B.) — „Karolov most v Pragi“. (Spisal Anton Sušnik. — S sliko.) — „Sveta brata“. (Pesem) „Ivan Mažuranić, pesnik in ban hrvatski“. (Napisal J. D.) — „Nekaj porabnih mislij o slovenščini v govoru in v pismu“. (Piše France S. Lekše.) — „Čutno predstavljanje pa mišljenje in zakoni mišljenja“. (Medroslovna razprava. Piše dr. Ivan Svetina.) — Slovstvo. — Raznoterosti. — Dostavek: Vredništvo nam poroča o neljubi pomoti, ki se je vrnila v to številko. Podoba na str. 297 ne predstavlja Karolovega mostú v Pragi, ampak Palackeega mostú. Naj čitatelji blagovoljno oprosté vredništvu ta neprostovoljni pogrešek. Pravo sliko Karolovega mostú s pojasnilom dobé čitatelji v prihodnji številki.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo
salenski krilasti klavir, pianine (52-36)

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld. Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

Umril so:

16. oktobra. Helena Glinšek, delavčeva hči, 6 mesecev, Karolinska zemlja 1, katar v želodecu in črevih.

17. oktobra. Angela Černe, hišnega posestnika hči, 1 1/2 leta, Gradišče 15, croup. — Anton Kotnik, hišni posestnik, 64 let, Florijanske ulice 10, vsled opeklin.

18. oktobra. Jožef Toman, cestni nadzornik, 70 let, Dunajska cesta 15, marasmus.

19. oktobra. Frančiška Pibernik, hišina, 26 let, Beethovenove ulice 6, otrpnenje srea. — Hermina Kral, kurjačeva hči, 4 mesece, delavske hiše ob Dunajski cesti, spridenje črev.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		razkometna v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		730.5	3.8	sl. vzh.	megla	
20. 2. u. pop.		730.9	12.8	sl. svzh.	jasno	5.50
9. u. zveč.		734.1	8.2	"	oblačno	dež

Srednja temperatura 8.3°, za 2.5° pod normalom

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

21. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 15 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16%	88 " 30 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106 " 85 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 10 "
Akcije avstr.-ogerske banke	977 " — "
Kreditne akcije	307 " 25 "
London	114 " 85 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleonid.	9 " 09 "
Cesarski cekini	5 " 47 "
Nemške marke	56 " 42 1/2 "

Pozor!

Lepa

prostorna in zračna soba

za stanovanje ter čisto nov, trdno zidan, na traverzah obokan in pred ognjem popolnoma varen **prostor za prodajalnico špecerijskega blaga in točenje naravnih poštenih žganih pijač, oddá se takoj** v enem najlepših krajev blizu Ljubljane, ležeč tikoma jako obljudene javne ceste, samskemu trgovcu ali pa vdovcu brez otrok pod jako ugodnimi pogoji v zakup. — Prostor ta utegne se kmalo razširiti tudi za večjo trgovino mešanega blaga.

Kdor želi to vsprejeti, oglasi naj se pri vredništvu tega lista, katero mu iz prijaznosti pové, kje ga čaka sreča. (4-3)

Predzadnji
teden!

Dunajske razstavne srečke à 1 gl.

Glavni dobitek

50.000

gld. vrednosti.

11 srečk 10 gld.

2291 dobitkov.

6 srečk 5 gl. 50 kr.

Srečke po 1 gld. pri C. C. MAYER-ji v Ljubljani.

(23)